

Sławomir Żółkowski, Mieczysław Bienia, S. K. Kozłowski, T. Dąbrowska

Dobryń Mały, st. VII, gm. Zalesie, woj.
białskopodlaskie, AZP 60-89/22

Informator Archeologiczny : badania 29, 64-65

1995

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Mineralnych. Czwarty sezon badań. Osada hutnicza kultury przeworskiej z późnego okresu wpływów rzymskich.

Badania przeprowadzono w dn. 19-28.09.1995, na obszarze o powierzchni 62 arów, leżącym na południe od terenu przebadanego w 1992 r. Pod mechanicznie zdjętym humusem zlokalizowano 17 obiektów kultury przeworskiej: dymarkę, budynek, 11 palenisk, 2 ślady po słupach i 2 jamy o nieokreślonej funkcji.

Dymarka, do której od południowego zachodu przylegała jama przypiecowa, wystąpiła w odległości ok. 60 m na południe od skupiska czterech dymarek odkrytych w 1992 r. Nie różni się od nich wielkością i konstrukcją ścian.

Większość obiektów zawierała materiał zabytkowy: fragm. naczyń ręcznie lepionych i toczonych na kole, kawałki żużla, grudki polepy i kości zwierzęce. W jednym z palenisk (obiekt 366) znaleziono fragm. szerokokołnierzewego naczynia zasobowego z obustronnie wyciągniętą krawędzią.

Badania będą kontynuowane.

Deskurów, st. 24
gm. Wyszków, woj. ostrołęckie
AZP 50-70/55

Wojewódzki Konserwator Zabytków
w Ostrołęce

Badaniami kierował mgr A. Smoliński. Finansowane przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków w Ostrołęce. Pierwszy sezon badań. Osada kultury przeworskiej z wczesnego podokresu wpływów rzymskich; cmentarzysko kultury wielbarskiej z późnego podokresu wpływów rzymskich i wczesnej fazy wędrówek ludów.

Przebadano 150 m² i odkryto 31 obiektów. W warstwie wierzchniej odkryto brązowe okucie końca pasa typu M. III, z blaszką do mocowania rzemienia, zdobione w stylu Soesdala-Untersiebenbrun, datowane na schyłek fazy D. W jedynym odkrytym grobie (obiekt nr 3) znaleziono: nadtopione paciorki szklane, w tym jeden z odciskiem tkaniny, fragment fibuli A. 162?, naczynie grupy XVIIIIC wg Wołagiewicza. Grób można datować na schyłek fazy C. Obiekty kultury przeworskiej datowane są fragm. naczyń na fazę B. Można wśród nich wyróżnić datowany na przełom podokresów B i C budynek naziemny (obiekt nr 27) o powierzchni ok. 25 m², w którym znaleziono m.in. fragm. noża żelaznego. Pozostałe obiekty to doły posłupowe i jamy. Stanowisko jest w dużym stopniu zniszczone, wymaga dalszych badań rozpoznawczych.

Dobryń Mały, st. VII
gm. Zalesie, woj. białkopodlaskie
AZP 60-89/22

Państwowa Służba Ochrony Zabytków
Biała Podlaska

Badania prowadził mgr Sławomir Żółkowski przy współudziale mgr. Mieczysława Bieni. Konsultantami byli prof. dr hab. S. K. Kozłowski i dr hab. T. Dąbrowska. Finansowane przez Wojewodę Białkopodlaskiego i Urząd Gminy w Zalesiu. Trzeci sezon badań. Osada i cmentarzysko kultury jastorfskiej z młodszego okresu przedrzymskiego, obozowisko z paleolitu schyłkowego.

Badania wykopaliskowe na stanowisku nr VII w miejscowości Dobryń Mały były kontynuacją ratowniczych badań wykopaliskowych rozpoczętych w latach 1993-1994. Teren ten obejmuje dolinę rzeki Krzyny oraz jej niewielkiego, prawobrzeżnego dopływu — rzeki

Młyniec. Stanowisko zostało odkryte podczas badań powierzchniowych AZP w kwietniu 1984 r. przez dr. Wojciecha Nowakowskiego. Zebrano wtedy z powierzchni wydmy zabytki krzemienne oraz fragm. naczyń glinianych wskazujące na wielokulturowy charakter stanowiska (paleolit schyłkowy, neolit — kultura trzciniecka, kultura łużycka, materiał ceramiczny nieokreślony kulturowo ze wskazaniem na okres lateński-młodszy okres przedrzymski, wczesne średniowiecze). W 1993 r. przeprowadzono na stanowisku ratownicze badania wykopaliskowe, którymi kierowali mgr Sławomir Żółkowski oraz mgr Mieczysław Bienia. Wykazały one, iż znaczna część stanowiska, głównie południowo-zachodnia, zajęta jest przez cmentarzysko z młodszego okresu przedrzymskiego (obrzędek pogrzebowy ciało-palny, zmarłych spalonych składano w grobach jamowych i wrzucano do nich resztki stosu pogrzebowego, najczęściej groby wyposażano w pojedyncze naczynia gliniane, niekiedy wkładano do grobu także ozdoby oraz narzędzia codziennego użytku), które zostało zniszczone w trakcie wybiórki piasku już w latach 70.

W 1995 r. z inicjatywy Urzędu Gminy w Zalesiu podjęto decyzję o poprowadzeniu sieci wodociągowej ze wsi Dobryń Mały do wsi Dobryń Duży. Ze względu na możliwość wystąpienia reliktyw osadnictwa pradziejowego i wczesnośredniowiecznego, zgodnie z decyzją Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, prace ziemne były prowadzone pod ścisłym nadzorem archeologicznym.

Badaniami wykopaliskowymi objęto odcinek o długości 145 m, ciągnący się od wykopu XV w kierunku rzeczki Młyniec.

Uzyskano nowe dane dotyczące osadnictwa plemienia Bastarnów na terenie obecnej gminy Zalesie. Potwierdziły one istnienie w północno-wschodniej części piaszczystej wydmy osady w młodszym okresie przedrzymskim. Prawdopodobnie zamieszkiwała je mieszana grupa jastorfsko-przeworska, najprawdopodobniej przesuująca się w kierunku południowo-wschodnim. Osadnictwo miało w tej części osady intensywny charakter, o czym świadczy stosunkowo gruba warstwa kulturowa. Obiektami mieszkalnymi mogły być tutaj jurty oraz naziemne konstrukcje słupowe, które niestety, poza negatywami słupów, nie pozostawiły po sobie wyraźnych śladów. Niezwykle cennym odkryciem było odnalezienie pozostałości szalasu z zabytkami krzemieniami. Pochodzi on z paleolitu schyłkowego i jest niewątpliwie najstarszym zachowanym obiektem archeologicznym na terenie obecnego województwa białkopodlaskiego.

Badania wykopaliskowe prowadzono również w północno-wschodniej części stanowiska. Niezwykle ciekawym odkryciem okazał się odosobniony grób (cmentarzysko stwierdziliśmy wcześniej w części południowo-zachodniej stanowiska), najprawdopodobniej kobiecej, na co wskazywałoby jego wyposażenie, które składało się z dwóch naczyń glinianych stosunkowo słabej roboty (typowe naczynia grobowe słabo wypalone) oraz wykonanej z brązu obrączki. Resztki stosu wraz z popiołami zmarłej zostały przyniesione z miejsca spalenia do jamy grobowej w specjalnie do tego ułamanym naczyniu glinianym, które następnie zostało potłuczone i wrzucone z resztkami stosu do jamy grobowej. Jak dotychczas jest to jedyny grób odkryty w tej części stanowiska.

W sumie ratowniczymi pracami wykopaliskowymi objęto teren o powierzchni 5 arów. W 18 wykopach odkryto 32 obiekty archeologiczne, kilka tysięcy fragm. naczyń glinianych, 2 naczynia gliniane, skręt brązowy, 2 przేశliki gliniane, pojedyncze przedmioty metalowe. Materiał zabytkowy można datować na dwa okresy:

- zabytki krzemienne — paleolit schyłkowy (IX w. przed Chrystusem)
- zabytki ceramiczne oraz metalowe — kultura jastorfska (III-I w. przed Chrystusem).

Prace na stanowisku będą kontynuowane.

Gorszewice, st. 1, gm. Kaźmierz, woj. poznańskie — patrz: wczesna epoka żelaza

Górzycza, st. 17, gm. loco, woj. gorzowskie — patrz: środkowa i późna epoka brązu